

dertil have De ingen Ret. Thi De se ikke Bjælken i Deres eget Øje. Grib i Deres egen Barm; der ligger Fejlen. Deltag med os andre i at drøfte de politiske Forhold, naar Husmændene kalde paa Talere af de forskellige Partier. Lad os faa en aaben og ligefrem Forhandling for Husmændenes Forum om vore politiske Forhold her i Landet. Derved sker der ikke andet, end at politisk Oplysning udbredes i Samfundslag, som netop ønske at faa politisk Oplysning. Det er kun godt; derved sker der intet, som er i Strid med de Aftaler, som bleve truffe her sidste Foraar, og som for øvrigt fra det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds og min Side ikke bleve truffe paa anden Maade end saaledes, at vi gik med til det i Aar, men kun ud fra det bevidste og udtalte Ønske, at den givne, etablerede Tilstand blev forandret saa hurtigt som muligt, saaledes at Husmændene kunde faa fuld Raadighed over Husmandsbevilgingerne. Landboforeningerne have jo ogsaa meget ofte drøftet Toldspørgsmaal og andre Skattespørgsmaal. Der er derfor ikke noget underligt i, at Husmændene ogsaa kunne have Lyst til det samme. Noget ondt er der sikkert ikke deri.

Det ærede Medlem for Faaborg (H. P. Pedersen) har allerede gjort en Bemærkning om, at det var en besynderlig afvisende Maade, hvorpaa den ærede Landbrugsminister stillede sig til Kravet om Forelæggelse af et Forslag angaaende Jagtvæsenet. Det er lidt meget at forlange, at de Fæstere eller Lejere, Gaardmænd eller Husmænd, som sidde ude omkring i Landet, skulle komme og sige den højtærede Minister, hvordan en ny Jagtlov skal affattes. De føle Ondet, og naar vi andre ere blevne opmærksomme paa, at Ondet er der, saa paatale vi det, og saa er dog virkelig den, der er nærmest til at tage Initiativet, nærmest til at tage hele Sagen i sin Haand, den højtærede Landbrugsminister. Det er dog naturligt, at det er ham, der ved Hjælp af de administrative Embedsmænd, der ere til hans Raadighed, søger at finde de rette Veje til at raade Bod paa dette Onde.

Paa samme Maade forekommer det mig, at det vilde have været rimeligt, om Landbrugsministeren allerede tidligere havde søgt at raade Bod paa det Onde, som Resten af det private Fæste som uløst Spørgsmaal er her i Landet. Det ærede Medlem for Faaborg pegede meget rigtigt paa, at den Bevægelse, som nu er oppe mellem Fæsterne, er paabegyndt med det

som Udgangspunkt, at Godsejerne hverken ere nu eller nogen Sinde have været Ejere af Fæstegodset. Det er det, der i Nutiden er det Spørgsmaal, som er Fæstebønder og Godsejere imellem. Det er jo ikke saadan i og for sig, at Livsfæste er en daarligere Brugsform end Leje og kort Forpagtning. Det har tværtimod gennem Tiderne vist sig, at det var en overordentlig stor Lykke for vort Folk, at vi meget tidligt her i Landet kom ind paa at faa slaaet den livsvarige Brug af Bondejord fast gennem Livsfæstet, saaledes at Godsejerne ikke den Gang, de vare stærkest, kunde udplyndre Bønderne gennem kortvarige Forpagtninger. Men det, der er dem imellem nu, er jo især dette, at Godsejerne gennem deres Sejr i Kampene i Midten af forrige Aarhundrede her paa Rigsdagen ere komne til den Opfattelse og ligesom ogsaa have faaet nogle Forudsætninger ind i Lovgivningen om, at de skulde være Ejere af Fæstejorden, og det, som begæres af Fæsterne, er en Overgang af Fæstegaardene til Fæstefamiliernes fri Ejendom, uden at de skulle købe dem af Godsejerne til fuld Værdi.

Men det er et Spørgsmaal, som i og for sig ikke har nogen Berøring med Spørgsmaalet om offentligt Fæste. Det er jo en helt anden Brugsform, hvor der ikke er Tale om nogen privat Udplyndring. Det er derfor mærkeligt, at Landbrugsministeren vil lade, som om han ikke kunde forstaa det, at man paa en Gang kan være saadan sindet, at man meget indtrængende ønsker, at man kunde komme de Folk til Hjælp, som nu sidde med Fæstegaarde under private Godser, og saa dog mene, at man meget vel efter den ærede Finansministers Ide kunde etablere et offentligt Fæste. Det er jo i det hele taget et underligt Ministerium. Hvad Justitsministeren faar at vide, det faar Konseilspræsidenten ikke at vide, selv om det er meget vigtigt at vide det, og hvad Finansministeren har slaaet til Lyd for med al sin Evne, det bekæmpes lige saa ivrigt af den højtærede Landbrugsminister, som det forsvares eller i alt Fald i sin Tid forsvares af den højtærede Finansminister.

Landbrugsministeren mente, at alle Veje vare spærrede for det stakkels Parti, jeg tilhører, derimod Socialdemokraterne ere udmærkede Folk, og de have Fremtiden for sig, kunne se lyst paa Livet, dem vil det nok gaa godt, de vinde nok Anseelse, og de vinde stadig stor Tilslutning. Det er jo meget glædeligt for Socialdemokratiet, men det var et noget for tydeligt